

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

„Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta „ 11.— | En mesec „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta „ 13.— | En mesec „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Pozabljen deželni zakon.

Deželni zakon za Kranjsko z dne 13. junija 1882 št. 25, zadevajoč odkup posestev se držačih davščin v denarju in pridelkih za cerkve, župnije in njih organe, je še dandanes samo na papirju. Ta zakon, za kateri so se izdala izvršilna določila z ukazom deželnega predsednika z dne 28. novembra 1886. leta, določa, da se imajo nepremeljive naturalne in denarne davščine kot realna bremena ali kratko bira za cerkve, župnije in njih organe in služabnike, (župnike, vikarje, kaplane, ekspozite, organiste, cerkovnike itd.) odkupiti, kolikor se to še ni zgodilo vsled cesarskega patenta z dne 4. marca 1849., št. 152 dež. zak. Med naturalne davščine spadajo tudi opravila z delom ali tlaka. Odveza obremenjenih posestev se izvrši tako, da se povrne vrednost dolžnosti, kakor se je bila nekdanj odkupila tudi tlaka in desetina graščinam. Vrednost davščin se določi pri pridelkih, ki imajo tržno ceno, po povprečnem znesku v letih 1870.—1879.,

sicer po izvedencih. Od vrednosti letne davščine je odbiti stroške za pobiranje in vrednost odnosnih nasprotnih dajatev. Dvajseta čista vrednost je odkupna glavica in nje 5%, obresti dohodek upravičencev. Odkupno glavico je plačevati v 20 enakih zaporednih letnih obrokih prvega novembra pri davčnih uradih. Zavezanec pa tudi lahko plača celo glavico takoj ali pa več obrokov najedenkrat, kadar hoče.

Odkupne razprave se prično na napovedbe upravičencev ali njih zakonitih zastopnikov. Ako pa upravičenci sami ne napovedo navedenih davščin v jednom letu po veljavnosti zakona z dne 13. junija 1882., kar je že davnej preteklo, se jim mora na zahtevo tudi le jednega zavezanca ukazati, da v jednom mesecu vložé napovedbe glede vseh v isti davčni občini bivajočih zavezancev. Ako upravičenci tudi na ta poziv ne vložé napovedeb, jim mora lokalna komisija na njihove stroške postaviti skrbnika za napoved in izvršitev odkupnega postopanja. To postopanje je vrejeno v izvršilni naredbi z dne 28. novembra 1886. Krajne komisije in razsodna oblastva so okrajna glavarstva, v katerih ozemlju leži posestvo, višja oblastva za slučaj pritožeb deželna vlada in ministrstvo notranjih zadev. Zakon je stopil v veljavnost že dne 23. decembra 1886., vendar se na Kranjskem razun par slučajev menda še ni nikjer izvršil odkup bire. Vzroki temu so znani. Marsikateremu duhovniku je neprijetno hoditi od hiše do hiše po biro ter veliko rajše sprejme denar, a nima poguma vložiti napoved in zahtevati odkup, ker ga sicer njegovi tovariši ujedó. Z odkupom bire, te popolnoma zastarele davščine, tedaj ne pojde dalje, ako tega ne provzročijo zavezanci sami. To pa lahko v vsaki občini provzroči jeden sam zavezanec. Ako se je že davnej odpravila in odkupila graščinska desetina in tlaka, bode pri današnjih prometnih in denarnih razmerah tem ložje odkupiti biro in razbremeniti kmetška zemljišča. To tudi ne bode v škodo upravičencem in je pravično.

Sedaj dajejo biro stari posestniki ali lastniki nerazkosanih zemljišč. Znano je, kako živahen je realni promet in koliko posestev se je v poslednjih desetletjih na drobno razprodalo v deželi. Pri hiši ostane večkrat prav malo zemljišč in stara bira, katere mali posestnik ne more odrajtovati. Mnogokrat se pa posestva popolnoma razdrobe, tako da tudi bire ni nikjer iskati. Naše mnenje je, da bi bilo pravično in da je iz javnih ozirov želeli, da se bira odprvi, kmetška posestva razbremenene in da, kakor drugod tudi pri petreščinah za cerkve, duhovnike, cerkovnike itd. razmerno prispevajo veliki in mali posestniki in drugi davkoplačevalci. Ako je šlo v drugih deželah, zakaj bi pri nas ne šlo?

Deželni zbor kranjski je leta 1888 in 1889. sklenil spremembo zakona z dne 13. junija 1882 in sicer prvokrat tako, da bi mogla le večina zavezancev v občini zahtevati odkup bire za celo občino, drugič pa tako, da bi smel vsak zavezanec to zahtevati samo za svojo osebo. Obakrat se je dotičnim novelam odreklo Najvišje potrjenje. Vlada pravi v dotičnih razlogih, da bi bile take bistvene in načelne določbe v nasprotju z analognimi odkupnimi zakoni drugih dežel, da sta v enem letu v vsej deželi samo dva upravičenca vložila napovedi, da je iz ozirov javne koristi priporočati odkup večinoma kmetških posestev se držačih davščin in gotovo tudi v interesu udeleženih strank, da se pa največ kmetških zavezancev ne more izogniti vplivu svojih odkupu menda nasprotno duhovnikov.

Jedina sprememba zakona, ki bi se dala doseči in bi bila tudi umestna, bi bila sprememba § 5., kateri velevala, da se vrednost bire pri tržnim cenam podvrženih pridelkih določi po povprečnih cenah v letih 1870. do 1879. Mesto te dobe naj bi se sprejela leta 1891. do 1900., kar bi bilo laglje dognati in bi tudi vstrezalo današnji vrednosti davščin.

Marsikdo že danes plačuje biro v denarju, a zahteva se od njega navadno več,

nego današnja ceno pridelkov. Ako še nekoliko doda, pa je v 20 letih prost, ako že ne more plačati odkupnine takoj ali v krajši dobi.

V Ljubljani, 30. aprila.

Indiskretnosti iz Wolfovega tabora.

Vsenemški poslanci, ki so bili na Češkem izvoljeni v V. kuriji, so imeli najboljše zaveznike v nemških tovarnarjih, ki so svoje delavce k volitvi komandirali. Wolf pa je ob svoji kandidaturi na vse strani delal velike obljube, zato je prišel v nasprotje s svojimi pokrovitelji. Nastopil je namreč za povišanje carine na lan, da bi vstregel lan prodajajočim kmetom. Ali pozabil je pri tem, da škoduje lan kupujočim industrijalcem. Zato mu je čitalo glasilo severnočeških industrijalcev z lanom, „Trautenauer Wochenblatt“ hude levite ter očita Wolfu, kaj vse je pri tovarnarjih — dobil! Ta list piše: „Nehvaležnost Wolfova je postala že prislovična, zato se ni čuditi, ki je sedaj proti svojim podpirateljem, industrijalcem; mnogi industrijalcev nemške Češke so ga podpirali z vsemi svojimi moralnimi in materijalnimi sredstvi, peljali so delavstvo v njegov tabor, in sedaj jim je dal Wolf, ker misli, da jih ne potrebuje več, brco“. Seveda so tega razkritja socialnodemokratski in nemški napredni listi veselili, saj je „Trautenauer Wochenblatt“ s tem potrdil vse, kar so pisali Wolfu sovražni listi o volilnih uspehih in sredstvih Wolfovcev in Wolfa samega. „Trautenauer Ztg.“ je zavrnila „Tr. Wochenblatt“ jako klaverno ter sama rekla, da so omenjena očitavanja „haarsträubender Unsinn“. Nato je prišel „Trautenauer Wochenblatt“ z novimi pikantnostmi. Piše namreč: „Naravnost imenitna je naivnost, s katero se hoče podpora nemškočeških industrijalcev utajiti. Kaj je vodji vsenemškega glasila neznano, da je ravatelj Melhardt v Duhcovem izročil posl. Wolfu l. 1898. kaseto s 6000 glđ. (v denarju po 20 mark), ali je morda neresnično, da so tovarnarji v Aschu, Komotavu in v Duhco

LISTEK.

Odlomek iz žaloigre slovenske.

(V spomin hrv. junakov Zrinskega in Frankopana.)

Vsako leto praznuje hrvatski narod žalostni spomin svojih najboljših junakov, bana Petra Zrinskega in Frana Krsta Frankopana. Hotela sta osvoboditi domovino svojih žalostnih razmer, ki so jih rodili divji boji in vedno bolj napredujoči centralizem in absolutizem v Avstriji. Ne samo Hrvatska, tudi Ogrska je čutila, da se ji svojevoljno kršijo njene svobodščine, da se hoče iz njih narediti kronovine nemškega cesarstva. Zato so vstali rodoljubi, ki so najprvo odločno ugovarjali nezakonitostim, in ko to ni nič izdalo, so posegli po orožju, ter hoteli v zadnjem trenutku preprečiti politično smrt svojih narodov. Naroda, hrvatski in ogrski, sta bila vsled vednih bojov s Turki že docela izmučena in sta se komaj še branila s skrajnimi silami in žrtvovanjem svojih najboljših moči preteči sužnosti. Jeden najhrabrejših junakov te dobe je hrvatski ban Peter grof Zrinski.

Ko so bili Turki 1. avgusta 1664 pri opatiji sv. Gotharda popolnoma poraženi, je vse pričakovalo, da bode nemški cesar Le-

opold I. porabil to priliko in pognal Turke preko Donave proti jugu. A to se ni zgodilo. Rodoljubi so na žalost čuli vest, da je cesar sklenil s svojimi sovražniki mir, ki ni prinesel državi nikakega sadu, marveč vzbudil občno nezadovoljnost. Ozkosrčni Lobkowitz, in jezuitom popolnoma udani Porzia se nista dosti menila za posledice vasvarskega miru, ki je bil osodnejši, kakor bi bil postal poraz nemške vojske v omenjeni bitki. Hotela sta najprvo upogniti pod jarem absolutizma podonavske pokrajine in v njih iztrebiti protestantizem.

Ravno v sklenitvi vasvarskega miru tiči kal zaroti hrvatskih in ogrskih rodoljubov. Prvi korak so le-ti storili z odločnim ugovorom proti počenjanju dunajske vlade in zavrgli pogoje miru, če prav jim je skušal Lobkowitz dokazati koristi njegove.

Nezadovoljnost je vzbudilo tudi, ker so nemške čete še nadalje ostale na ogrskih tleh, kar je bilo protipostavno. Vojaštvo je bilo takrat še popolnoma pod vplivom tradicij iz dobe tridesetletne vojske in se odlikovalo s svojo surovostjo in predrznostjo.

Vse to je napotilo hrvatske in ogrske velikaše, da so se združili v skupno delovanje in tajno zvezo. Najodličnejši med njimi so bili palatin Wesselényi in ostrogonski nadškof Lippai, grof Nadasdy in mladi knez Rakoczy ter omenjena hrvatska plemiča. Mogočno besedo med njimi sta imeli tudi

palatinova soproga Marija, po rodu Szécsy in soproga Petra Zrinskega, Katarina Frankopanska.

Dvakrat so se sešli posamezno in skupaj zarotniki na posvet. Kmalu jih je zadel nepričakovana izguba Wesselényijeva, ki je bil temelj vsej zaroti in nadškofa Lippaja. Od tega časa so delovali bolj vsak zase, v svoje namene. Nadasdy je hlepel po palatinski časti, Peter Zrinski je hotel sebi pridobiti kraljestvo hrvatsko in Frankopan postati neodvisen gospod v Istri.

Cesar Leopold I. je hotel pričeti z absolutizmom na Ogrskem in nato na Hrvatskem. Mesto palatinovo naj bi ostalo nepopolnjeno. Ogrci, ki so smatrali to čast kot poroštvo svojih predprav, je tako dejstvo najobčutnejše zadelo. Še jedenkrat so se obrnili na cesarja, a ko niso ničesar opravili, so sklenili, z orožjem si zopet pridobiti svoje pravo. Sami so bili v izpolnitev svojih namenov preslabi, zato so si iskali zaveznikov. Ni čuda, da so se obrnili do cesarjevih največjih sovražnikov, do Turkov in Francozov. Pri prvih so dosegli, da se jim je obljubila pomoč, in tudi Ludovik XIV. jim ni bil nasproten, a nezanesljivost francoske politike je bila zarotnikom pač dovolj znana. Še jedenkrat so se sešli prvaki ogrski in hrvatski, ki so pridobili v bogatem štajerskem Ivanu Erazmu Tattenbachu izdatno podporo. Sklenili so po nasvetu

grofa Nadasdyja, ki je bil takrat judex curiae in radi svoje učenosti imenovan Salomon, radi bogastva pa Krez ogrski, naj se po končani ustaji Ogrska razdeli v več svobodnih kneževin pod turškim varstvom, Hrvatska naj pripade Zrinskemu, Istra Frankopanu, Štajerska in Kranjska pa Tattenbachu. Ko je bilo to odobreno, so poslali sela Vladislava Ballo k velikemu vezirju Ahmedu Kiperliju na Kreto. Le-ta sedaj ni hotel še ničesar obljubiti, ampak je le spodbujal zarotnike k delu in vstrajnosti. Pri avdijenci je bil navzoč tudi Avstriji udani dragoman Panagiotti. Ta je takoj poslal poročilo o vsem dunajski vladi. Namen zarotnikov je bil, od treh strani napasti Avstrijo: Turki naj bi šli naravnost proti Dunaju, Ogrji naj bi posedli Moravsko in Šlesko, Zrinski in njegova sosedba pa osvojili Štajersko in Kranjsko.

Ker turške pomoči le ni bilo, se je zahteval Zrinski k obmejnim pašam in poslal kakih 8000 vojakov v Čakovec. Toda paše si niso upali brez dovoljenja sultanovega podpirati zarotnikov. Posledice obveščanja na Dunaju so se kmalu pokazale. V kratkem so oblege cesarske čete pod generalom Sporkom Čakovec. Zrinski in Frankopan sta uvidela, da je osamljenima ves upor zastoj. Upala sta na cesarjevo milost radi svojih prejšnjih zaslug. Odpotovala sta na Dunaj do Leopolda I., a med potjo so ju

vem krošnjari od hiše do hiše, da bi mogli „od Boga poslanega borilca“ obdariti? Ali je morda tudi neresnica, da so nemškorojadniki industrijalci svoje delavce v zaključnem spredu peljali na volišče, da so glasovali za radikalnega poslanca? Te indiskretnosti iz Wolfovega tabora so prav zanimive, saj kažejo, kako zmaga vse-nemški Wolfovci in kdo so njih pro-tektoři.

Duhovniki proti klerikalizmu.

V Barceloni je začel izhajati tednik „Nuestra Revista“, ki ljuto napada španske klerikalce. Ta protiklerikalni list izdaja duhovnik don Segismundo Pey-Ordeix z več drugimi duhovniki. Tednik se mnogo čita in ima veliko število pristašev med laiki in duhovniki. Pariški „Temps“ je poslal svojega poročevalca k uredniku tega katoliškega protiklerikalnega lista Pey-Ordeix je izjavil: Kaj hočemo? Rešiti Španijo in cerkev. Gibanje je občno. Kmalu objame vso Španijo. Z nami sta dva škofa v Kataloniji in več škofov v ostali Španiji. Naš cilj je jako preprost: mi smo protiklerikalni, a hočemo vendar le ostati katoliki. Samo reformirati hočemo disciplino in notranjo organizacijo duhovenstva. Spoštujemo dogme, ali vendar zahtevamo, da se cerkev in država razločita, da se jezuitski redovi ali reformirajo ali odpravijo ter da se cerkveno imetje, v kolikor ne služi bogoslužju, vrne državi. Mi stremimo za osnovanjem samostalne španske cerkve, ki samo glede dogme stoji pod vrhovnim vodstvom Rima. Škofje in cerkveni dostojanstveniki pa naj bodo narodni, ne rimski! — Ti španski protiklerikalci so pač velezanimiva prikazen! Duhovništvo, katoliško, verno in pošteno duhovništvo proti klerikalizmu, proti jezuitizmu in nadvladi Rima ter za narodnočudne škofe — to je novo! Tudi pri Slovencih imamo že dosti takih protiklerikalnih duhovnikov, samo poguma še nimajo, da bi tudi začeli izdajati list à la „Nuestra Revista“!

Dogodki na Kitajskem.

Nemško-francoska ekspedicijska proti generalu Lin ob kitajskem velikem zidu se je začela srečno, dasi ne brez znatnih izgub Nemcev. Štiri nemške kolone so imele 23. in 24. t. m. več bitk in prask s Kitajci, ki so se dobro branili, a so se morali končno umakniti v pokrajino Šansi. Vendar nemške operacije še niso končane. Francozi se bojev niso vdeležili.

Vojna v Južni Afriki.

O mirovnih pogajanjih ni nobenega glasu več. Pač pa se poročajo novi dogodki. Iz Kapstadta javljajo, da je 400 Burov okoli 15 milj od Kroonstadta ujelo odelek Angležev, ki so se branili 8 ur ter baje ubili 14 Burov. Blizu Pretorije so vrgli Buri s tira železniški vlak z angleškimi ranjenci. Blizu Springfontaina so pognali vlak v zrak ter pobili več konj. Lord Kitchener javlja, da so angleški strelci severno Pietersburga napadli bursko tabo-

rišče, ubili 7 Burov, ujeli pa 37. Razen tega so zaplenili 8000 zavojev streljiva, vozove, nekaj volov in konj. Neki drug odelek pa poroča, da je ubil troje Burov, jih vjel 58 in zaplenil top. Krüger odputuje baje spočetka junija v Ameriko. Iz Kapstadta poročajo 28. aprila, da je v zadnjih 48 urah zbolelo na kugi 16 oseb, med temi 8 Evropejcev. Dolej je umrlo 217 eseb za kugo. „Central News“ je dobil iz Standertona poročilo: General Blood vzemirja Bure v okraju Middelburg neprestano. Angleške patrolje preganjajo Bure neutrudno, da se sovražnik ne more organizirati. Vsak dan se baje uda nekaj Burov. V vshodnih okrajih in na severni meji dežele Zulov odpor Burov baje ponehuje. Radi operacij Frencha se je moralo več burskih taborov udati.

Dopisi.

Iz Prage, 27. aprila. (Shod čeških zdravnikov in prirodoslovcev): Kakor je znano, prirede češki zdravniki in prirodoslovci na binokostne praznike t. l. v Pragi svoj III. shod, h kateremu pozivljajo vse ostale svoje slovanske tovariše, da se vzajemno z njimi posvetujejo v prvi vrsti na znanstvenem polju in da pomorejo tudi v slovanskih zemljah znanosti k večjemu procvitu in razvoju. Povabili so i svoje tovariše iz slovanskih dežel (obrnili so se na združniško zbornico kranjsko in na muzejsko društvo kranjsko) in upajo, da se i slovanski zdravniki in prirodoslovci udeležijo v dostojnem številu. O pripravah k temu shodu poročimo v kratkem kaj več; za danes prinašamo samo na kratko statistiko zadnjega shoda od l. 1882, po katerem se razvidi, v kakem smeru bo deloval tudi letošnji. — Drugi shod čeških zdravnikov in prirodoslovcev je trajal od 27. do 30. maja 1882. Imel je dve svečani seji, na katerih je predaval znameniti češki potopisec in znanstvenik dr. P. Holub „O važnosti zdravniškega stanu v preko oceanskih zemljah“, in kemičar dr. V. Šafařík (sin znamenitega slavista P. Šafaříka) „O ciljih kemičnega preiskavanja“. Takoj po sestavi kongresnega odbora pod predsedništvom prof. dr. B. Ešelta pričele so posamezne sekcije svoje delovanje. Bili so 4 odseki: zdravniški, matematični, prirodoslovni in pedagoški. Te odseke so razdelili zopet v razne pododseke (skupaj 11), kateri so imeli veliko število predavanj, in sicer: za interno medicino 14, farmacijo 7, kirurgijo 21, teoretično medicino 11, državno 6, matematiko 8, fiziko 7, prirodopis 30, kemijo 18, antropologijo in arheologijo 5, in za pedagogijo 11 (med njimi 4 diskusije) — torej skupno 138 predavanj. Zadnji dan — prej se bile še druge zabave, banketi, svečane predstave, sprehodi po Pragi itd. — priredili so se znanstveni izleti v Píbram, Karlův Týn, Kralupy, razven tega je bila za časa kongresa zanimiva zdravniško-prirodoslovna razstava,

ter še nekaj drugih. Mož mi je pripovedoval, da so našli pri odkopanju ostanke kovinskih okraskov njihove obleke in gube z grbi. Kam je vse izginilo, ne vem. Kostni so v vreči pokopali na neznanem prostoru. Na moje vprašanje, zakaj se niso kosti prenesle v poseben grob, kar bi bili Hrvatje gotovo oskrbeli, mi je mož pomenljivo odgovoril: „Sie waren Vaterlandsverräther!“

Hotel sem videti vsaj nagrobni kamen, katerega so vzdali v opatijski cerkvi v zunanjo desno stran, med tem ko so drugi objednem odpravljenih grobov dosegli čast dičiti notranjščino cerkveno. Spomenik je plošča iz rudečkastega kamna s sledečim napisom:

Hoc in tumulo
jacens
Comes Petrus Zrinius
et
Marchio Franciscus Frangepan
ultimus familiae
qui, quia
caecus caecum duxit,
ambi in hanc foveam ceciderunt
(Vpodoobljeni sta nato dve mrtvaški glavi položeni na meč).
Discite, mortales, et casu discite nostrum
observare fidem regibus atque deo
anno domini MDCCLXXI
die XXX. aprili hora IX.
ambitionis meta est tumba.

— I.

izdajal se je „Glasnik II. kongresa“ v 5 številkah, v katerem so bila vsa važnejša predavanja in vesti. Odposlanih delegacij je bilo 23, članov 375, sodelovalcev 293. V velikem številu so prihтели posebno Poljaki, kateri so imeli 11 predavanj. Od Jugoslovanov prišel je kot član edinole prof. Janeček kot zastopnik hrvaške univerze. Nadejamo se, da bo pri letošnjem shodu več naših zdravniških in prirodoslovnih znanstvenikov sodelovalo. Zato bomo prinesli v kratkem natančnejše podatke o programu in pripravah za ta III. shod, kateri bo v vsakem oziru nadkrilil oba prejšnja. Kdor želi kake informacije obrne naj se na naslov: Doc. dr. Antonin Vesely, Praga I, Nábřeží 14.

Iz Kostanjevice, 27. aprila. Klerikalci so zopet jedenkrat prav pošteno pogoreli, to pa tisti dan, ko je bil g. Ivan Globočnik izvoljen provizorično, namreč za tri mesece županom.

Bivšemu županu se je naposled zjasnilo, da je najboljšje, da kar najhitreje prepusti županski stolec drugemu, bolj zmožnemu županu. To je tudi storil, ko je izvedel nekaj sebi zopernih resnic.

Ko je bilo treba voliti župana, je gosp. Sever sicer odlašal, češ, da naj potrpi občina še 14 dni, ali g. okrajni komisar je zahteval, da naj se volitev vrši. In izvršila se je tako, da so se klerikalni možje z župnikom na čelu prav pošteno blamirali.

Dvajset odbornikov je volilo g. Globočnika; preostanek, osem klerikalnih mož, niso vedeli, kaj bi storili; ker so sprevideli, da bodo poraženi, volili so i oni g. Globočnika, kar po vrsti, g. župnik, g. Gač in še nekaj drugih zagrizencev.

Edini bivši župan, g. Sever, je volil Leopolda Bučarja, ker on bi bil najrajši sebe volil, kakor pred tremi leti.

Gotovo se je pošteno opeknel grdi dopisun v „Lažiljuba“, kateri napada g. Globočnika, da ni zmožen za župana. Le potolaži se, čez tri mesece se vidimo zopet na volišči, videl boš, kako bodo tudi v drugi izvoljen g. Globočnik. Grdo obrekovanje v „Lažiljuba“ ne bo nič pomagalo. Pa tudi našega g. notarja obdeluje v imenovani cunji, s katero misliš kmete za nos voditi. Kmetom se že stidi hinavščina, katero pošiljaš v svojih predalih med svet.

Izpod Nanosa, 28. aprila. V nedeljo, dne 28. t. m., smo bili zbrani v neki krčmi, kjer smo pri dobri vinski kapljici pozabili nadloge in težave, ki smo jih prestali prejšnji teden na polju. Jako čistan kmet začne pripovedovati sledečo resnično dogodnico: Moja žena je bila danes v Hrenovicah pri spovedi pri tistem kaplanu Adolfu Knolu, ki je znan po širnem svetu zavoljo svojega sramotilnega pisma. Kaplan jo vpraša, če bere „Rodoljuba“. Žena to pritrdi. „Oh, kaj berete take časopise, ki čez nas zabavljajo,“ posvari jo spovednik. Pa ubogi kaplan ni vedel, da ima pred sabo jako razumno ženo, ki zna misliti s svojo glavo. Ta mu odgovori: „Pa bodite boljši, saj „Rodoljub“ piše le o slabih duhovnikih.“ Ker se mladi mož brani ženi dati odvezo, pravi ta: „Bom šla pa drugam.“ — „Kam boste pa šli?“ vpraša jo kaplan, „ali boste šli k studentskemu župniku?“ Žena je že mislila odgovoriti: Saj studentski župnik ni nič boljši, kakor Vi, ali vendar je molčala. Ko Adolf Knol se izve o mladi in dokaj zali ženi, da je omožena, in da nima nič otrok, ji reče, da naj pride k njemu v kaplanijo po rudeči list. Ženi pa se je čudno dozdevalo, zakaj naj bi šla v kaplanijo po list. Vatane in pristopi h g. župniku, kjer je hitro opravila velikonočno spoved, katere pri fanatičnemu kaplanu ni mogla. Tako nam je pravil naš tovariš pri mizi. Mi pa še vprašamo, zakaj govori naš kaplan še celo pri spovedi o svojem prijatelju studentskem župniku. Že vemo: Gliha v kup štrih. Nam je dobro znano, da je imel g. župnik Rihar pri tistem pismu svoj delež. Prosimo — vse, kar je prav. Antiknolovič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. aprila.

— Justificiranje dr. Šusteršiča. Sinočnji „Slovenec“ priča, da je dr. Šusteršič sedaj tako pri srou, kakor trdovratnemu hudodelcu kadar vidi, kako se zanj pripravljajo vešala. Besen divjega sovraštva in ves vrtoglav in penast grozovite jeze, da je bil javno v parlamentu razkrinkan, je dr. Šusteršič v sinočnjem „Slovenec“

nagromadil kar je mogel dobiti najsurejvjših psovk zoper napredno stranko. Ne bomo reagirali na te psovke, kajti dr. Ivan Šusteršič sploh ni več mož, ki bi mogel kako pošteno stranko razžaliti. Mesto da bi polemizirali z njegovimi izbruhi onemogle jeze, se sklicujemo na razsodbo c. kr. deželne sodnije ljubljanske, ki smo jo priobčili včeraj, torej tisti dan, kakor je „Slovenec“ priobčil obupni poskus, rešiti dr. Šusteršiča. Čitajte in primerjajte! Na jedni strani rjove Šusteršič, da se mu godi krivica, da je vse podlo obrekovanje, kar se govori in piše o žlindri, na drugi strani pa stoji, da je sodno dognano, da se Šusteršiču ne godi nobena krivica, da je vse to resnično, kar se mu glede žlindre očita. C. kr. sodišče je govorilo in c. kr. sodišče je užgalo dr. Šusteršiču na čelu pečat, ki gane izbriše nobena moč na svetu. Dr. Šusteršič je obsojen in obsojen, njegova manipulacija z žlindro je sodno ožigosana in zato ne more njegovo srdito psovaje nikogar več doseči. „Alle Schuld rächt sich auf Erden“.

— Same laži. Vse občinstvo se smeje obupnim poskusom dr. Šusteršiča, rešiti se moralčne smrti. Saj so pa ti poskusi tudi tako smešni, da že bolj ne morejo biti. Šusteršič se že ne zna drugače pomagati, kakor s samimi lažmi. In koliko je nagromadil teh laži! Toliko jih je, da jih je treba numerirati. Torej: 1.) Laž je, da so slovenski napredni poslanci informirali nemške radikalce. Napredni poslanci so hoteli žlindro sami spraviti v parlamentu na razgovor, a nemški radikalci, ki so si sami preskrbeli materijal, so jih prehiteli. 2.) Laž je torej tudi, da so se napredni poslanci „zarotili“ z nemškimi radikalci zoper Šusteršiča; 3.) Laž je, da so nemški radikalci klicali „Držite se liberalnih Slovencev“, kajti v stenografičnem zapisniku ni tega medklica; 4.) Laž je tudi, da se je „to obrekovanje, kakor imenuje Šusteršič zadevo z žlindro, spravilo na dan „im erbittertsten Wahlkampfe“, kajti 10. febr. 1900, ko je „Slovenec“ napadel „kmetijsko družbo“ in je potem 17. febr. ravnatelj Pirc razkril v „poslanem“ v našem listu celo zadevo z žlindro, še živa duša ni vedela, da bodo 10 mesecev pozneje volitve. 5.) Laž je tudi, da je slovensko liberalno časopisje pustilo stvar pasti, ko je bila sodno dognana. Nasprotno smo stvar še v posebnem članku obravnavali, a vsak dan vendar ne moremo pisati o žlindri. To so seveda le najmarkantnejše laži iz Šusteršičevih zagovorov v državnem zboru in v „Slovenec“. Pomagale mu seveda ne bodo nič. Dr. Schalk je vso afero z žlindro popolnoma nepristransko in strogo stvarno pojasnil. Vsa afero je do pičice taka, kakor jo je popisal. To potrjuje včeraj priobčena razsodba c. kr. deželne sodnije in to je gola dokazana in dognana resnica, katere niti stotisoč Šusteršičevih lažij ne ovrže.

— Angelj nedolžnosti. Pri zadnji razpravi o žlindri je dr. Šusteršič v drž. zboru rekel, da nikdar nikogar ne žali, in da nikogar ne sodi po tem, kaj je studiral. Treba je res izredne brezstidnosti, da se upa dr. Šusteršič tako govoriti. Ta skrajno prepotentni in arogantni človek je malona že vsacega razžalil, kdor se je v javnosti pokazal. Vsacega, kdor mu je kdaj stopil na pot, je z najsurejvjšimi psovkami napadel, a prav očitane, koliko je kdo studiral, to je pri njem najbolj v navadi. Studije je očital celo častitljivemu ces. svet. Murniku, očital jih je županu Hribarju, očital jih je ravnatelju Grasselliju, očital jih je ravnatelju Pircu, očital jih je zadnjič poslancu Robiču. To je njemu najpriljubljenejše sredstvo za polemiko, a pri Wolfu je vendar naletel. Ta mu je „spritnega studenta“ tako pošteno izplačal, da bo Šusteršič pomnil.

— Plojevo opravičevanje. Poslanec dr. Ploj je priobčil v — „Südr. Presse“ dolg članek, v katerem skuša — šele zdaj! — opravičiti svoje postopanje proti dr. Tavčarju, vsled katerega postopanja so potem vsi štirje napredni poslanci izstopili iz hrvaško-slovenskega kluba. Povedal ni prav nič novega. Kakor že v „Politiki“ in v drugih klerikalnih listih, trdi tudi tu, da

je pisava „Slovenskega Naroda“ bila povod njegovi akciji. S tem, da dr. Ploj to trdi, stvar še ni postala tudi resnična. Mi smo že opetovano dokazali, da dr. Tavčar ni bil čisto nič vezan, premeni i taktiko „Slovenskega Naroda“, da je pa vzlic temu ugodil tudi v tem oziru izrečenim željam, in je „Slovenski Narod“ v mnogih prav važnih zadevah odjenjal, tako da ni bilo povoda, začeti proti dr. Tavčarju zanj in za vso stranko sramotne akcije, toliko manj, ker so se vsi napredni poslanci v državnem zboru strogo držali klubove discipline in klubovih pravil. Vzlic temu povsem korektnemu in lojalnemu postopanju pa je dr. Ploj poskusil atentat na čast dr. Tavčarja, zdaj pa skuša svoje ne-lojalno postopanje opravičiti na ravno tako ne-lojalen, resnega moža nevruden način. Stvar sama je že vsestransko tako pojasnjena, da se pač ne izplača se zdaj spuščati v druge detajle, toliko manj, ker so že govorili volilci dr. Ploja na znamenitem shodu v Šmarju pri Jelšah. Toliko pa povemo dr. Ploju, da nam njegove deklaracije o slogi na Štajerskem prav nič ne imponirajo. Sicer pa je značilno, da je dr. Ploj priobčil svoje, slovenskim kmetiskim volilcem namenjeno opravičevanje v nemškem listu, katerega izvzemši nekaj zapršenih župnikov noben človek ne bere.

— Najnovejša budilka v Kranju. Take budilke, kakor se je zadnje dni pojavila v Kranju, pač nima nobeno mesto. Kranjski ravnatelj Hubad leta že drugi teden na vse zgodaj zjutraj (od 5 ure dalje) po dijaških stanovanjih in meče dijake iz postelje. Tako na pr. je na nekem stanovanju (hišna številka na razpolago) potegnil dijaku odejo raz postelje, druge jih je zopet vlekel za nesa in za lase iz postelje (hišne številke na razpolago), drugod jih je pa s svojo ravnateljsko gorjačo otipaval (hišne številke na razpolago). Neki je udil celo pomotoma v sobo odrastle gospodarjeve hčerke in njene tete (hišna številka na razpolago), katere se pač nista moge načuditi, kako si jih upa ob 6 uri zjutraj dramiti — kranjski ravnatelj. Ker pa pri tem po njegovi stari navadi vpije in razgraja, vzbudi tudi celo okolico. Tako je bila 27. t. m. ob 6. uri zjutraj vsa rožniva ulica od Komatarjeve hiše pa do stopnic po koncu, ko je Hubad budil svoje uboge dijake. V stanovanje pa pride nekako po tihotapsko, ne potrka nikjer nič. Mi gospodarji pa zahtevamo, ako ima že patent dijake buditi, in ako dijaki to tako ravnodušno prenašajo, da vsaj potrka. Ako moramo mi potrkat, kadar pridemo k njemu, zahtevamo, da tudi on razume toliko olike, da potrka, kadar pride k nam. Sploh pa vprašamo slavni deželni šolski svet, ima li on to pravico? Gospod Hubad, ne vemo, kako bi se vam godilo, ako bi mi hoteli vse dogodke lanskega leta priobčiti. Iz miroljubnosti nismo hoteli, češ, se bode že spametoval. Toda sedaj smo uvideli, da je dobrotla sirota. Od sedaj nadalje vam ne bodemo prizanašali niti najmanje stvari — siti smo vas že do grla! „Vsaka sila do vremena!“ gospod Hubad!

Več kranjskih meščanov.
— Novi napadi goških junakov. Iz Goč pri Vipavi se nam piše dne 29. aprila: Hujskanje kurata Ferjančiča v cerkvi proti liberalcem in liberalnim časopisom je zopet na dnevnem redu, in sadovi tega hujskanja pokažejo se ob vsaki priliki. Sinoči krog 10. ure so kuratovi tolovaji zopet napadli nekaj udov bralnega društva „Triglav“, ko so se mirno vračali domov iz županove gostilne ter dva izmed njih občutno s kame-njem po glavi potokli. Prostomisleč človek pri nas že ni več varen svojega življenja in zdi se, da je klerikalcem res vse dovoljeno. Kompetentna oblastva prosimo tedaj, ali proč z eksmisijonarjem ali pa orožniško postajo na Goče, sicer ne bo miru.

— „Narodni dom“ v Trstu. Z večerajšnjim dnem je prešla, kakor smo sinoči sporočili, hiša št. 2 na trgu Caserma, v kateri se nahaja tiskarna Dolenc, v last „Tržaške posojilnice in branilnice“, ki jo je kupila od dosedanega lastnika gosp. Mihaelja Colledana za dogovorjeno kupnino 320.000 kron, in sicer v namen, da se jo čim prej poruši — hiša je le enonadstropna in stara — ter na istem mestu sezida novo štirinadstropno poslopje, v katerem bode prostora za urade posojilnice, za veliko dvorano, za telovadnico in slovenska društva sploh, nadalje za tiskarno, in eventuelno za kavarno in restavracijo. Prostor,

ki meri 412 □ sežnjev, se nahaja v najcentralnejši legi mesta, z glavno fronto na trg „Caserma“ in z dvema stranskima frontama v ulicah „Via della pesa“ in „Via Geppa“. Četrta stran se drži palače Gallati. Ta prostor je bil tržaškimi Slovanom vedno na srcu, ter si je tržaška posojilnica pridobila nevenljivo zaslugo za razvoj Slovanstva v Trstu s tem, da se je odločila zanj. Pridobitev lastnega doma je vsekako velevažen korak v trdem boju za osamosvojenje slovenstva v Trstu. Pod lastno streho se bo vse narodno življenje v Trstu mogočno razvilo, kajti le iz naravnega središča se zamore širiti vse oživljajoči duh. Pozdravljamo korak „Tržaške posojilnice“ z največjo radostjo, zavedajoč se, da se z zagotovitvijo slovenskega „Narodnega doma“ začne novo razdobje v zgodovini tržaških Slovencev.

— Deželni zbor istrski se letos baje zopet skliče v Poreč, in je torej končano njegovo potovanje zdaj v Pulj, zdaj v Koper. Istrski Slovani smatrajo to kot novo koncesijo Italijanom in nov poraz Slovanov, češ, da je bil deželni zbor preložen iz Poreča iz ozirov na osebno varnost slovenskih poslancev, za katero pa je bilo v Kopru in v Pulju prav tako slabo preskrbljeno, kakor v Poreču.

— Slovenskega političnega društva „Sloga“ v Ormožu občni zbor se vrši dne 5. maja 1901 ob 11. uri predpoldne v dvorani okrajnega zastopa v Ormoži. Dnevni red: 1. Poročilo prvomestnikovo. 3. Volitev 3 pregledovalcev računov. 3. Sklepanje o odvezi starega odbora. 4. Volitev 9 odbor-nikov in 6 namestnikov v smislu § 6. dr. pravil. 5. Slučajnosti.

— Učiteljske spremembe v gornje-grajskem okraju. Gospica Sittig Olga je šla iz Rečice v Tebarje, gosp. Fischer Josip iz Mozirja na Vransko, na njegovo mesto je prišel g. Wadler K. iz Griž pri Celju; g. Šijanec Ig. je eksponiran čez poletje iz Gornjegograda v Gorice pri Rečici. gospica Anica Goričar iz Mozirja je postala učiteljica ženskih ročnih del za Ljubno in Sv. Frančišek.

— Ormoško učiteljsko društvo zboruje dne 2. maja ob 10. uri predpoldne v Varmetincih pri Miklavžu, kamor izleti isti dan ljutomersko učiteljsko društvo. Dnevni red: 1. Zborovanje. 2. Skupni obed obeh društev pri g. Stamparju. 3. Prosta zabava, pri kateri nastopijo pevci in pevke obeh društev, ter ormoški učiteljski godbeni kvartet. (Skupna pevska vaja je ravnostam eno uro pred zborovanjem.)

— „Savina“, društvo kolesojcev gornje-savinske doline, ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 5. maja v gostilni Turnškovi v Nazarjih ob 3 uri popoldan.

— Hrvatsko del. pevsko društvo „Vienac“ v Varaždinu priredi dne 29. in 30. maja povodom blagoslovljenja svoje zastave veliko slavnost, na katero so vabljena tudi vsa slovenska pevstva društva, ki naj čim prej obveste imenovano društvo, če se slavnosti udeležijo in v kakem številu.

— „Ljubljanska meščanska godba“ ima jutri 1. maja, kakor smo že omenili, ob polu 8. uri zvečer v areni „Narodnega doma“ promenačni koncert in občni zbor. Ker dobajajo vprašanja, kdo ima pristop h koncertu in občnemu zboru, smo naprošeni objaviti, da ima vsakdo pristop, da je vstopnina prosta, in da naj vsakdo dela na to, da je udeležba mnogobrojna, da se tako pokaže, da Ljubljana hoče imeti svojo godbo. Če ni zanimanja, ni delovanja, in če ni delovanja, smo zopet ob godbo, katere smo se ravno dobro privadili. Jutri torej vse v „Narodni dom“!

— Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo ima v nedeljo, dne 5. maja t. l. ob 9. uri dopoldne svoj redni občni zbor v veliki dvorani „Mestnega doma“, h kateremu se vsi člani vabijo. Dnevni red: 1. Nagovor načelnikov. 2. Poročilo zapisničarjevo. 3. Poročilo obeh blagajnikov. 4. Volitev: a) načelnika, b) poveljnikov čet, c) treh četovodij, d) zapisničarja, d) treh zaupnih mož. 5. Volitev računskih preglednikov. 6. Raznoterosti.

— Mestna kopel. Od 7. do 13. aprila letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 438 kopelij, in sicer za moške 356 (pršnih 250, kadnih 106); za ženske pa 82 (pršnih 11, kadnih 71).

— Popadljiv pes. V Dalmatinovih ulicah je včeraj zvečer pes Marije St. popadel Heleno Pistotnikovo in jo ugriznil v nogo in v roko. Ta pes je več ljudi popadel.

— Krvav dogodek. Kakor se nam poročajo, včeraj zabodena Reza Koščak ni umrla, da si se je to trdilo po mestu, nego se je njeno stanje obrnilo na bolje, da ni izgubiti vsega upanja.

— Na kolodvoru je porodila v nedeljo zvečer delavčeva žena Štefanija Bau iz Vicence. Bila je na potu k svojemu možu v Kočevje. Porodila je mrtvega otroka. Mater so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico, otroka pa so prenesli v mrtvašnico.

— Svojo mater okradel je brezposelni natak S. S. Ko je bila mati od doma odsotna, je s sekuro vdrl v omaro in vzel iz iste 50 kron, bratu pa je odnesel srebrno uro in verižico.

— Izgubljene reči. Na poti od Mestnega trga po Špitalskih in Lingarjevih ulicah, čez Pogačarjev trg in skozi Šolski dvored do Sv. Petra nasipa je izgubila neka šivilja kos svilnatoga blaga večje vrednosti.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Telefon števil. 99. Od 19. do 25. aprila je dela iskalo 20 moških delavcev in 46 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 10 moškim delavcem in 46 ženskim delavkam. Stanovanja 1 ponudba; 110 delavcem je bilo 70 odprtih mest nakazanih in v 42 slučajih je bilo delo vsprejeto in sicer pri 13 moških delavcih in 29 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 25. aprila je došlo 906 prošelj za delo in 820 deloponudeb. 1512 delavcem je bilo 887 odprtih mest nakazanih, in v 556 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 ključarski pomočnik, 1 mesarski pomočnik, 2 oženjena majarja, 1 jezdni hlapec, 2 trgovska hlapca, 10 konjskih hlapcev, 3 računajoče natakariče, 2 gostilniški kuharici, 3 fine kuharice, 2 navadni kuharici, 7 deklic za vsako delo, 12 deklic k otrokom, 2 kuhinjski deklici, 6 dekel za kmetijska dela. Službe iščejo 1 kočijaž, 1 klepar, 1 vratar, 1 otročja vrtnarica, 1 odgojiteljica, 1 bona, več izurjenih prodajalk ter poslov za letovišča.

* Sufler — dramatični pisatelj. V soboto se je igrala v Raimundovem gledališču na Dunaju nova narodna igra „Poštevo ime“, katero je spisal sufler dvornega gledališča Avgust Neidhardt. Igra je dosegla lep uspeh.

* Italijanska opera v Rusiji. Po raznih gledaliških centrov Rusije vije se lavorovi venci raznim gostujočim italijanskim operam, katere člani se navdušeno osipavajo s slavo in nagradami. Kritika piše, da je publika tako očarana od godbe, da po drugem aktu v buffetu navadno že začenja govoriti — po italijanski, kakor na pr.: „Date mi una rjumka vodka, sinjore!“ na kar buffetčik odgovarja na „čistejši italijanski“: „Gut, sinjore!“ Kritika se oduševlja nadalje in piše, da kdor ima čut za muziko (blagor mu, in najsi je ta dar aktiven ali pasiven!), temu je vsejedno, ali so napisani brezkončni, navadno dolgočasni mono- in dialogi libretta v rodnem ali v Kitajskem ali katerem bodi jeziku.

* Osveta Rumunov. V velikem Sibinju so nabirali za spomenik Vörösmartaja, ki je napisal madjarski „Szozat“. Tudi rumunjski duhovnik Julij Pap je nabral v svoji občini za spomenik sovražnika Rumunov 20 kron. To je Rumune sila užalilo. Ko je Pap razposlal nabiralne pole za stavbo nove cerkve v fari Papa, so Rumuni pole vrnilo — prazne.

* 80letna igralka nevesta. Slavna italijanska tragedinja Ristori, ki ima 80 let, se omoži s senatorjem Casano, županom Turina. Župan je za polovico mlajši, a tudi za polovico manj slaven in manj bogat kot Ristori.

* Za narodno nošnjo. V Petrogradu in v Moskvi sta se ustanovili društvi ljubiteljev narodne nošnje. Število članov moskovskega društva (Moskvičev in drugih, izven Moskve živeti), doseglo je do te dobe okoli 300 duš. Tudi po drugih večjih središčih Rusije se prav živo deluje potom časopisja na to, da se odpravijo tje, ne le drage, nego čisto celo smešne mode, in da se uvede narodna obleka. Odpor je brez pomena in se ignoruje. Tudi veliki Tolstoj, pravijo, odeva se v hodno platno, da bi s tem pokazal svoje uvaževanje ruske starobitnosti in narodnega kostuma.

* Francoski narod je štel leta 1801. vsega skupaj okoli 33.000.000 duš, to je jedno petino vsega prebivalstva v Evropi, ki je znašalo takrat 170.000.000 oseb. Francija je bila takrat na drugem mestu in ta-

koj za Rusijo. Po sto letih je padlo število Francozov v primeri naraščajočih drugih evropskih narodov z drugega mesta na — peto. Danes ima namreč Francija le 38.000.000 oseb ter stoji za Rusijo, Nemčijo, Avstro-Ogrsko in Anglijo. Vsako leto imajo v Franciji okoli 30.000 porodov več kakor smrtnih slučajev. Leta 1899. se je n. pr. narodilo 847.627 otrok, a umrlo je 816.235 oseb. Zakonskih otrok se narodi 92%, nezakonskih pa 8%. Leta 1899. se je porodilo 74.970 nezakonskih otrok.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. aprila. V današnji seji poslanske zbornice je Dobernig podal predlog, ki meri na to, da bodo skupni ministri odgovorni tudi parlamentu. Podan je bil tudi predlog za stran advokatske tarife, zdaj pa se nadaljuje razprava o pristojbinski noveli. Koncem seje je prezident Vetter odgovoril na Treuinsfeldovo interpelacijo glede napadov na katoliško cerkev.

Dunaj 30. aprila. V grajalni odsek, ki se ima baviti z afero dr. Šusteršiča, so bili voljeni poslanci: dr. Ploj, dr. Kramar, dr. Zollinger, dr. Dyk, Axmann, vitez Gniewosz, grof Barbo, dr. Kopp in Doboszynski. Načelnikom je bil izvoljen dr. Kramar, zapisnikarjem dr. Zollinger. Odsek, kateremu je Šusteršič podal dve pritožbi, je imel sejo od 11. do 1. ure. Sklenilo se je, zahtevati originalne akte o procesu Šusteršič-Svetlin. Govori se, da so bili ti akti že včeraj telegrafično naročeni. Kdaj pride stvar pred zbornico, ali jutri ali pojutrišnjem, še ni dognano.

Dunaj 30. aprila. Grajalni odsek bo imel tudi danes popoldne sejo. „Ostdeutsche Rundschau“ prijema ostro nemško ljudsko stranko, ker so njeni člani zamudili priti pravčasno k volitvi grajalnega odseka, vsled česar v ta odsek ni prišel dr. Schalk, o katerem pravi imenovani list, da pozna vse gube Šusteršičeve časti in da bo imel pri razpravi o žlindri velik govor.

Praga 30. aprila. Pri volitvi v Kladnu je dobil dr. Engel 180 glasov, socialni demokrat Nemeč 244, Klofačev kandidat Koc pa 208 glasov. Ožja volitev se vrši danes.

Lvov 30. aprila. Delavci brez posla so včeraj priredili velike demonstracije in celo izgrede, tako da je moral vojaštvo napraviti red.

Budimpešta 30. aprila. Vlada je za dva dni sistirala vsa predavanja in sicer zaradi izgrede, ki so jih vpri-zorili visokošolci. Klerikalni dijaki so prišli včeraj oboroženi s palicami in napadli profesorja Piklerja, katerega so klerikalni poslanci v parlamentu denuncirali kot anarhista. Pikler je moral bežati. Mej dijaki se je potem vnel pretep, pri katerem je bilo mnogo oseb ranjenih.

Poslano.*)

Veleblagorodni gospod „neimenovanec“ v Ljubljani.

Tam, kjer Ste me izvolili počastiti z naročilom, naj razpolagam z Vašim plemenitim darom v znesku 100 K, blagovolite sprejeti mojo najsrčnejšo zahvalo na častni nalogi, katero menim, da izpolnim v Vašem velečenjenem zmislu, ako prosim slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“, naj izroči Vaš dobrodušnim svrham namenjeni dar 100 K naši družbi sv. Cirila in Metoda, vrlo delujoči za blagor slovenske mladine.

V Trnovem, 28. malega travna 1901.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ivan Vrhovnik,
župnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pozor!

Danes, v torek, 30. aprila t. l., ob pol devetih zvečer sestane v „Narodnem domu“. Lokal — druga soba na desni strani.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Verhovnik, župnik v Ljubljani, prepustil po neimenovanem gospodu na razpolago mu danih in v sobotnem listu izkazanih 100 K. — Gospica Janja Miklavčič, tajnica podružnice sv. Cirila in Metoda v Kranju 530 K, kot čisti prebitek veselice z dne 21. aprila t. l. — Gospica Rozalka Deisinger v Škofji Loki 13 K, nabranih v veseli družbi v gostilni pri Soržu. — Skupaj 643 K. — Živel!

Za Prešernov spomenik. Gosp. Vrhovnik, župnik v Ljubljani 20 K, veseleč se, ker naš Gorški slavec zopet poje. — Živel!

Za učiteljski konvikt. G. August Korbar, nadučitelj v Premu 6 K, darovali gg.: Ban, Baša Grahor, Tomažič, Javoršek in pošiljatelj z geslom „Bog živi Miklavža in napredno učiteljstvo.“ — Živel! — Svoto smo izročili g. blagajniku Jakobu Dimniku, ki s tem hvaležno potrjuje prejem.

Se dobiva povsod!

Kalodont (2592-12)

neobhodno potrebna zobna Crème
 vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 25. aprila: Marija Klemenčič, poštnega uradnika žena, 42 let, Radečkova cesta št. 11, rak.
 Dne 26. aprila: Ivan Kavčič, mizar, pom., 26 let, Gosposke ulice št. 9, jetika. — Fran Dolinšek, sladničarica sin, 21 dni, Dolenjska cesta št. 20, živiljske slabosti.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
29	8. zvečer	724,0	10,8	sl. jzhod	jasno	0,0
30	7. jutraj	734,0	8,0	sl. svzhod	pol. oblač.	0,0
	2. popol.	733,5	12,5	sl. jug	dež	0,0

Srednja včerašnja temperatura 12,5°, normale: 11,8°.

Dunajska borza

dne 30. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,50
Skupni državni dolg v srebru	98,10
Avstrijska zlata renta	117,95
Avstrijska kronska renta 4%	97,25
Ogrska zlata renta 4%	117,50
Ogrska kronska renta 4%	92,85
Avstro-ogrski bančne delnice	1672
Kreditne delnice	600,50
London vista	240,22 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,52 1/2
20 mark	23,50
20 frankov	19,05
Italijanski bankovci	90,55
C. kr. cekini	11,31

Hermína Schink roj. **Grenso**, javlja v svojem imenu in v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest o smrti svojega iskreno ljubljene soproga, oziroma brata, strica in svaka, gospoda

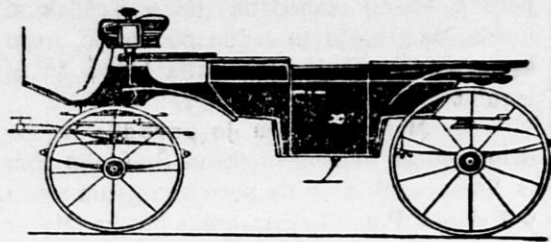
Ivana Schinka

veleposesnika

ki je po dolgi, mučni bolezni danes dne 29. aprila, ob pol 10. uri dopoldne, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 59. letu svoje starosti blaženo v Gospodu preminul.

Pozemski ostanki predragega ranjega se bodo v torek, dne 30. aprila, na Studencu svečano blagoslovili in potem od Ljubljane po južni železnici prepeljali v Zagorje, kjer se bodo v sredo, dne 1. maja, ob 9. uri dopoldne na tamošnjem pokopališču položili v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župnijski cerkvi v Zagorju. (905)
 D. M. v Polju, 29. aprila 1901.

Franc Visjan

izdelovalec vozov, Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Doluje posebno dobro pri žledoni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedli.

(27-17)

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Učenec

zmožen slovenskega in nekoliko nemškega jezika, sprejme se takoj za mehanično delavnico.

(899)

Franc Čuden.

Mlad (903-1)

trgovski pomočnik

detajist, vsprejme se takoj pri tvrdki Karl C. Holzer v Ljubljani.

Iščejo se 4 dobro izvežbani

mesarji

zmožni slovenskega in nemškega jezika, ki so vajeni klati prašiče in vole ter tudi prodajati dotično blago. — Istotako se išče

poslovodja

za goveje mesarjio. — Ponudbe s spričevali naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Nar.“. (498-1)

V prijaznem trgu ob Savi, postaje južne železnice, se prostovoljno proda jednodastropna in za vsako trgovino primerna

hiša

z dvoriščem, gospodarskim poslopjem in drugimi potrebnimi prostori.

K hiši spadajo tudi sadni vrtovi, njive ob cesti in travniki, vse v lepi legi. (901-1)

Kupna cena znaša 14.000 kron, in zadostuje predplačilo 4000 kron; ostanek se zavaruje proti obrestim in plača po dogovoru. Natančnejša pojasnila daje **Franc Penca**, posestnik v Mekronogu.

Krepilna hrana

Tropon

slast obujajoča in izredno tečna je podlaga za: (741-7)

Tropon-suhor, Tropon-cakes
 Tropon-čokolado, Tropon-cacao, Tropon-otročjo moko.

Tropon-beljakovo moko

kot primes k jedilom za zdrave in okrevajoče. Kuharska knjiga „Moderna krepilna kuhinja“ brezplačno in franko.

Dobiva se povsod

ako ne, naznanja najbližnjo prodajališče

Avstr.-ogr. Tropon-tovarna
 Dunaj, VIII/1, Kochgasse 3.

Izredna prilika se Vam nudi
 kupiti še dobro ohranjen
koleselj ali pa kočijo
 po nizki ceni. (868-2)

Od kolarja in kovača izdelane vozove imam na razpolago, opravo izvršujem po želji.

! Veliko denarja!

(do 1000 kron na mesec)

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega stanu — (tudi kot postranski zaslužek). Več se izve pod „Recll 69“ po anononi pisarni E. Kristoffik, Innsbruck. (847-3)

Lattermannov drevored.

Samo nekaj dnij tukaj na ogled!

Danes v torek, dne 30. aprila ob 8. uri zvečer

velika predstava.

Opično gledališče

pod vodstvom ravnatelja Josipa Spinett s svojimi štirinožnimi in štiriročnimi

83 igralci

opice, psi, koza, prešiči in petelin izborni dresirani.

Novo! Drugokrat: Novo!

Prešič kot topničar.

Koncem predstave:

Nesrečni potovalci v puščavi.

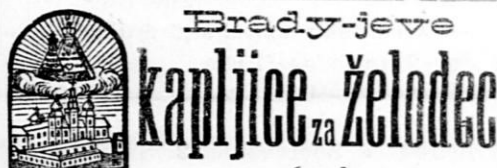
Vstopnina: Sedež s številko 40 kr., I. prostor 25 kr., II. prostor 15 kr., galer. stojišče 10 kr.

Za mnogobrojni obisk prosil udano (895)

Josip Spinett.

Jutri, v sredo, 2 predstavi.

Začetek popoldne ob 4. uri in zvečer ob 8. uri.

Brady-jeve kapljice za želodec

(prej Marijceljske kapljice za želodec) prirejene v lekarni „pri ogerskem kralju“ Karla Brady-ja na Dunaji, I., Fleischmarkt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepuje želodec, če je prebava motena, in splah pri žledonih boleznih.

Cena steklenici 40 novč.

Dvojna steklenica 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom C. Brady, in naj se zavrne vse kot nepristne, ako nimajo te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej Marijceljske kapljice za želodec) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijceljske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis C. Brady.

Deli so navedeni. (1739-22)

Kapljice za želodec se pristne dobivajo

v vseh lekarnah.

Štev. 14.429.

Ustanova za ženitno opravo.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto ustanovo za ženitno opravo v znesku K 200.—, osnovano po tukajšnjem občinskem svetu s povodom srebrne poroke Njih Veličanstev.

Pravico do te ustanove imajo uboga, poštna in v Ljubljano pristojna dekleta, ki so se v času od 24. aprila 1900 do današnjega dne omožila.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati tukaj do 22. maja letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 25. aprila 1901.

PREMIER

Najboljša

kolesa

znamka

(658-5)

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry
 Angleško

Odlične novosti.

Heb (Eger)
 in Dunaj

Cene brez konkurence.

Zastopnik: Fr. Čuden, trgovina z bicikli v Ljubljani.

Kdor hoče denar hraniti!

gre naj

k Bernatoviću v „angleško skladišče oblek“

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 3.

Tam se dobivajo lepi moderni slamniki, kakor tudi obleke za gospode in za dečke po jako nizkih tovarniških cenah.

Damske konfekcije v največji izberi, mej njimi tudi čudovito lepi, velefini, dolgi čipkasti ovratniki in paletoti.

Vse čudovito po ceni!

Velika izber pristno angleškega in francoskega blaga za naročila po meri, ki se izvršujejo na Dunaji točno, fino in po ceni.

(876-2)

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič.